

Voorbeeldvragen examen Pensioenspecialist collectieve pensioenen

NB deze voorbeeldvragen geven u een beeld van de vraagstelling die u in het daadwerkelijke examen kunt tegenkomen. Het daadwerkelijk examen bestaat uit 20 meerkeuzevragen en 8 open vragen.

Meerkeuzevraag 1

In sommige situaties leidt een pensioenbreuk tot een hoger aantal deelnemingsjaren bij de nieuwe pensioenuitvoerder op het tijdstip van overgang van de ene naar de andere pensioenregeling.

Welke van onderstaande situaties kan daar een oorzaak van zijn?

- A. Bij een overgang van een eindloonregeling naar een andere eindloonregeling waarbij het opbouwpercentage bij de nieuwe pensioenregeling hoger is.
- B. Bij een overgang naar een pensioenregeling die geen aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen kent.
- C. Bij een overgang van een eindloonregeling naar een andere eindloonregeling de franchise in de nieuwe pensioenregeling hoger is.
- D. Bij een overgang van een middelloon naar een middelloonregeling waarbij een hoger salaris in de pensioenberekening wordt gebruikt bij het nieuwe fonds.

Meerkeuzevraag 2

Partners kunnen hun samenleving bij de notaris vastleggen in een notariële akte van samenleving.

Waar is het recht op partnerpensioen geregeld voor deze partners?

- A. In het pensioenreglement.
- B. In de wet.
- C. In de wet én het pensioenreglement.
- D. In de notariële akte.

Meerkeuzevraag 3

Het pensioenfonds 'Masculin' heeft alleen maar mannelijke deelnemers. Het pensioenfonds 'Feminin' alleen maar vrouwelijke deelnemers. De aantallen deelnemers zijn bij beide fondsen gelijk. Net zoals de leeftijden van de deelnemers en de huwelijksfrequentie.

Welke van onderstaande stellingen is juist?*Stelling I*

De VPV voor het ouderdomspensioen van het Pensioenfonds 'Feminin' is hoger dan de VPV voor het ouderdomspensioen van het Pensioenfonds 'Masculin'.

Stelling II

De kans op een partnerpensioen is bij het PF 'Feminin' groter dan bij het Pensioenfonds 'Masculin'.

- A. Beide stellingen zijn juist
- B. Beide stellingen zijn onjuist
- C. Stelling I is onjuist en stelling II is juist
- D. Stelling I is juist en stelling II is onjuist

Meerkeuzevraag 4

Welke eenmalige verplichting van een pensioenfonds heeft de hoogste contante waarde?

- A. € 1.000,00 over 10 jaar tegen een rente van 3%.
- B. € 1.000,00 over 10 jaar tegen een rente van 4%.
- C. € 1.000,00 over 12 jaar tegen een rente van 3%.
- D. € 1.000,00 over 12 jaar tegen een rente van 4%.

Meerkeuzevraag 5

Een werkgever heeft een collectieve pensioenregeling waarbij de toetredingsleeftijd 19 jaar is. De werknemers met een vast arbeidscontract zijn allemaal 25 jaar of ouder. De werknemers met een tijdelijk arbeidscontract zijn 19 jaar of jonger.

Is een toetredingsleeftijd van 19 jaar in deze situatie toegestaan?

- A. Ja, de toetredingsleeftijd mag op 19 jaar gesteld worden volgens de Pensioenwet.
- B. Ja, de tijdelijke medewerkers die ouder dan 19 jaar zijn, bouwen immers wel pensioen op.
- C. Nee, dit leidt tot ongelijke behandeling.
- D. Nee, maar als de toetredingsleeftijd 25 jaar zou zijn zou het wel mogen.

Antwoorden voorbeeld meerkeuzenvragen

Vraag	Juiste antwoord
1	C
2	A
3	D
4	A
5	C

Open vraag 1

De Commissie Gelijke Behandeling heeft een grote invloed op de toetsing van alle vormen van gelijke behandeling. Zo ook bij de toetsing van discriminatie ten aanzien van de behandeling van mannen en vrouwen in pensioenregelingen. Deze vorm van (on)gelijke behandeling is te splitsen in directe en indirecte discriminatie.

- A. Beschrijf het begrip directe discriminatie. Geef twee voorbeelden ter illustratie.**
B. Beschrijf het begrip indirecte discriminatie. Geef twee voorbeelden ter illustratie.

Antwoord open vraag 1

A. Directe discriminatie is rechtstreekse discriminatie op grond van bijvoorbeeld het geslacht of leeftijd.

Voorbeelden van directe discriminatie zijn:

- verschillende opbouwpercentages,
- verschil in nabestaandenvoorziening van mannen en vrouwen,
- uitsluiting van (gehuwde) vrouwen,
- verschillende toetredingsleeftijden voor mannen en vrouwen.

B. Bij indirecte discriminatie heeft de pensioenregeling kenmerken die veroorzaken dat bijvoorbeeld het ene geslacht benadeeld wordt ten opzichte van het andere.

Voorbeelden van indirecte discriminatie kunnen zijn:

- het hanteren van een deeltijdgrens,
- het niet naar rato van het parttime percentage verlagen van de franchise,
- het uitsluiten van bepaalde categorieën personeel (schoonmaakpersoneel etc.).

NB: Het antwoord van zowel A als B is een niet limitatieve opsomming; ook andere antwoorden kunnen goed zijn.

Open vraag 2

Onderstaand treft u een overzicht aan van de gegevens van Jasmin, deelnemster in een collectieve pensioenregeling. Jasmin overweegt om eerder met pensioen te gaan en wil van u op de volgende vragen antwoord krijgen:

- A. Hoeveel bedraagt op 31 december 2011 het opgebouwde ouderdoms- en partnerpensioen, het verzekerde ouderdoms- en partnerpensioen en de VPV voor zowel het OP als het PP?**
- B. Hoeveel bedraagt op 31 december 2011 het opgebouwde ouderdomspensioen wanneer Jasmin op dat moment haar partnerpensioen volledig uitruilt?**
- C. Hoeveel bedraagt het bruto ouderdomspensioen per jaar wanneer Jasmin besluit haar ouderdomspensioen op 1 januari 2012 in te laten gaan?**

Gegevens voor de berekeningen:

Gegevens Jasmin

Geboortedatum : 1 juli 1952
 Burgerlijke staat : gehuwd

Gegevens pensioenregeling

Soort regeling : eindloon
 Pensioengrondslag : laatste pensioengevend jaarsalaris -/- franchise
 Franchise : $10/7$ maal AOW-uitkering alleenstaand
 Ouderdomspensioen
 - per deelnemingsjaar : 1,75% van de pensioengrondslag
 - ingangsdatum : 1ste van de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt
 Partnerpensioen : 70% van het ouderdomspensioen

Gegevens deelneming

Deelneming in het pensioenfonds : vanaf 1 januari 1981
 Pensioengevend jaarsalaris : 2011: € 26.990,00 bruto
 AOW-uitkering alleenstaand : 2011: € 9.028,60 bruto per jaar

Actuariële factoren

Leeftijd	uitgesteld OP	ingegaan OP	PP
59	7,600	13,010	3,136
60	8,161	12,563	3,367
65	10,674	10,674	4,404

Rekenafspraken:

- Franchise en pensioengrondslagen op € 1,00 naar boven afronden.
- Pensioenbedragen op eurocenten afronden.
- Gebroken deelnemingsjaren op 2 decimalen rekenkundig afronden.

Antwoord open vraag 2

A.

Eindloonregeling

Deelnemerstijd vanaf 1-1-1981 tot en met 31-12-2011:	31,0 jaar
Deelnemerstijd vanaf 1-1-2012 tot 1-7-2017: $5 \frac{6}{12} =$	5,5 jaar
Franchise 2011: $10/7 \times \text{€ } 9.028,60 =$	€ 12.898,00
Pensioengrondslag: € 26.990,00 -/- € 12.898,00 =	€ 14.092,00

Pensioenberekeningen

	OP	PP
Opgebouwd per 31-12-2011		
$31,0 \times 1,75\% \times \text{€ } 14.092,00$	€ 7.644,91	
$31 \times 1,75\% \times \text{€ } 14.092,00 \times 70\%$		€ 5.351,44
nog op te bouwen		
$5,5 \times 1,75\% \times \text{€ } 14.092,00$	<u>€ 1.356,36</u>	
$5,5 \times 1,75\% \times \text{€ } 14.092,00 \times 70\%$		<u>€ 949,45</u>
verzekerd recht	€ 9.001,27	€ 6.300,89

VPV op 31-12-2011Leeftijd op 31-12-2011 = $59 \frac{6}{12}$ jaarActuariële factor OP uitgesteld OP $\frac{(7.600 + 8.161)}{2} = 7,8805$ VPV OP $\text{€ } 7.644,91 \times 7,8805 = \text{€ } 60.245,71$ Actuariële factor PP $\frac{(3.136 + 3.367)}{2} = 3,2515$ VPV PP $\text{€ } 5.351,44 \times 3,2515 = \text{€ } 17.400,21$

B.

Uitruil

De VPV PP € 17.400,21 wordt omgezet in een uitgesteld OP. De actuariële factor is 7,8805.

Het extra OP dat ontstaat na volledige uitruil PP is: $\text{€ } 17.400,21 / 7,8805 = \text{€ } 2.208,01$ Totaal opgebouwd OP na uitruil: $\text{€ } 7.644,91 + \text{€ } 2.208,01 = \text{€ } 9.852,92$

C.

Bruto uitkering direct ingaand OP

De totale VPV wordt omgezet in een direct ingaand OP.

Actuariële factor OP direct ingaand $\frac{(13.010 + 12.563)}{2} = 12,7865$

Bruto OP uit te keren vanaf 31-12-2011 bedraagt:

 $(\text{€ } 60.245,71 + \text{€ } 17.400,21) / 12,7865 = \text{€ } 6.072,49$ per jaar